

Biuro Poszukiwań i Identyfikacji

<https://poszukiwania.ipn.gov.pl/bbp/aktualnosci/20368,Ich-zwloki-komunisci-obwozili-po-okolicach-Mieszkancy-powiatu-janowskiego-towarz.html>
23.04.2024, 13:19

Ich zwłoki komuniści obwozili po okolicach. Mieszkańcy powiatu janowskiego towarzyszyli im w ostatniej drodze. Uroczysty pogrzeb Józefa Kłysia i Stefana Wojciechowskiego

W dniach 19-20 marca 2023 r. w powiecie janowskim – w Janowie Lubelskim i Wólce Ratajskiej odbyły się uroczystości pogrzebowe dwóch żołnierzy podziemia niepodległościowego Józefa Kłysia ps. „Rejonowy”, „Woźniak” i Stefana Wojciechowskiego ps. „Mordka”, „Gałązka”. Obaj działali w oddziale Adama Kusza „Adama”, operującego w Lasach Janowskich. Po likwidacji grupy w drugiej połowie sierpnia 1950 r. Józef Kłyś zorganizował własny oddział partyzancki, do którego dołączył Stefan Wojciechowski. Obaj zginęli w nocy z 12 na 13 listopada 1952 r. w Piłatce, w zasadzce UB-MO. Józef Kłyś, pochodzący z Wólki Ratajskiej miał wówczas 38 lat, a Stefan Wojciechowski (urodzony w Janowie Lub.) 26 lat.

Zwłoki zamordowanych żołnierzy podziemia komunistów obwozili i pokazywali ludności kolejno w Rataju Ordynackim, Wólce Ratajskiej i Janowie dla ich zniesławienia. Następnie przewieźli je do siedziby PUBP w Kraśniku, skąd przetransportowali do więzienia na Zamku w Lublinie i potajemnie pogrzebali.

Szczątki Stefana Wojciechowskiego odnalazł w czerwcu 2019 r. zespół Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN podczas prac prowadzonych przez IPN na Cmentarzu Rzymskokatolickim przy ul. Unickiej w Lublinie, a szczątki

Józefa Kłysia na tym samym cmentarzu w listopadzie 2021 r.

Podczas uroczystej Mszy Świętej w kolegiacie p.w. św. Jana Chrzciciela w Janowie Lubelskim homilię wygłosił biskup diecezji sandomierskiej Krzysztof Nitkiewicz.

W uroczystościach wzięli udział m.in. rodziny odnalezionych bohaterów, przedstawiciele władz państwowych, samorządowych, harcerze, młodzież, a także najmłodsi. Instytut Pamięci Narodowej reprezentowali wiceprezes, dyrektor Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN – prof. Krzysztof Szwagrzyk oraz dyrektor lubelskiego oddziału IPN – dr Robert Derewenda, a także pracownicy, którzy prowadzili badania poszukiwawcze na Cmentarzu przy ul. Unickiej w Lublinie.

Józef Kłyś i Stefan Wojciechowski spoczęli na cmentarzu w Janowie Lubelskim.

Prof. Krzysztof Szwagrzyk na janowskim cmentarzu mówił: „W ostatnim czasie w całej Polsce miały miejsce szczególne pogrzeby. Pogrzeby, których miało nigdy nie być – państwowe uroczystości pogrzebowe Żołnierzy Wyklętych. Tych, których mordowano przed laty. Tych, których szczątki potem ukrywano w różnych nieznanach miejscach. Tych, których szczątki Instytut Pamięci Narodowej w całej Polsce odnajduje, a potem stara się godnie z honorami, na co swoją postawą, walką po stokroć zasłużyli, pochować. Dzisiaj i wczoraj w Wólce Ratajskiej, w Janowie Lubelskim ojczyzna żegna z honorami i odprowadza na wieczną wartę dwóch swoich żołnierzy – Józefa Kłysia „Rejonowego” i Stefana Wojciechowskiego „Mordkę”. W 1952 roku zabito ich, a następnie ci, którzy dokonali tego zabójstwa zrzucili zwłoki naszych bohaterów na wojskową ciężarówkę i jeździli po okolicy, pokazując jako swoiste trofeum skrwawione szczątki naszych bohaterów, także tu w Janowie, w Wólce. Każdy kto chciał, mógł przyjść i je zobaczyć. To pokazanie tryumfalizmu oprawców, ale także forma zastraszenia: niech zastanowią się ci, którzy chcą przeciwko władzy ludowej wystąpić, co może ich spotkać. I oto po 80 latach w tych samych miejscach, nieomal tymi samymi drogami szczątki naszych bohaterów przemierzają tę trasę tylko inaczej, z honorami, w trumnach okrytych biało-czerwonymi

flagami, na wojskowej lawecie z udziałem wojska polskiego, z udziałem setek zgromadzonych rodaków, którzy oddają im w ten sposób cześć”.

I dodał: „W pewnej chwili jeden z oprawców, przy leżących na ziemi zwłokach, mówił do mieszkańców: „Patrzcie, tu leżą bandyci”. A my dzisiaj po wielu latach Polacy mówimy: Patrzcie – tutaj w Janowie Lubelskim na cmentarzu leżą polscy patrioci, leżą żołnierze Rzeczypospolitej, leżą Żołnierze Wyklęci. Cóż po nich pozostanie, po tych, których tak pięknie i uroczyście chowamy na cmentarzu? Nasza pamięć, pamięć współczesnych, o tym, kim byli, co dla Polski zrobili, jak umierali i jak ich potem po ich śmierci potraktowano. I pozostanie jeszcze po nich sygnet, który mieliśmy honor odnaleźć przy szczątkach świętej pamięci pana Wojciechowskiego. Wyjątkowy sygnet, z wyjątkowym przekazem: na biało-czerwonym tle orzeł w koronie. To symbol ich postawy – Żołnierzy Wyklętych, przed laty umiłowania ojczyzny, a dla nas drogowskaz”.

BPiI, 20.03.2023 r.

BPil

BPil

BPil

BPil

BPil

BPil

BPil

BPil

BPil

BPil

BPil

Kalendarium in Prae

- Rok 2003
- Rok 2006
- Rok 2007
- Rok 2008
- Rok 2009
- Rok 2011
- Rok 2012
- Rok 2013
- Rok 2014
- Rok 2015
- Rok 2016
- Rok 2017
- Rok 2018
- Rok 2019
- Rok 2020
- Rok 2021
- Rok 2022
- Rok 2023
- Rok 2024